

2016:37

Motion av Tomas Eriksson (MP) m fl. ang. ny upphandlingsorganisation i SLL

Stockholms läns landsting är en av Sveriges största upphandlare. Mängden varor och utrustning som landstinget upphandlar varje år uppgår till 5 miljarder. Räknas medicintekniskt utrustning in blir summan ännu högre. Trots att landstinget därmed borde vara van vid att genomföra stora upphandlingar ser vi idag att vi varken får bättre pris eller bättre kvalitet i våra upphandlingar än landsting med betydligt mindre resurser. Detta beror på stora brister i Stockholms läns landstings organisation för upphandling. Bakgrunden till skandalen med Onemed har sin bakgrund i dessa brister. I samband med Onemed avslöjandet har det även framkommit att landstinget i flera fall använder sig av upphandlade konsulter för att genomföra upphandlingar trots att vi har flera egna upphandlingsorganisationer.

Landstingets upphandling och varuförsörjning består av fem områden, kravställande, upphandling, inköp, distribution och uppföljning. Trots att effektiva upphandlingar idag är ett utpekat strategiskt område när det gäller att hålla nere kostnadsökningstakten i verksamheten har allt för lite gjorts. Miljöpartiet föreslår därför 5 åtgärder för att komma till rätta med problemen.

1. Inför en samlad varuförsörjningsstrategi för hela SLL

Att införa en strategi som redogör för hur landstinget ska jobba med att sänka kostnader och öka kvalitén i sina upphandlingar och inköp har pratats om länge men inte genomförts. Det är dags att landstinget nu går från ord till handling i denna fråga.

2. Inför en samlad upphandlingsorganisation för hela SLL och minimera användandet av externa konsulter

Tyvärr finns det idag en stark decentraliserad kultur kvar i landstinget där varje sjukhus sitter på sina egna upphandlingsavdelningar och där bara en mindre del av upphandlingarna samordnas inom hela landstinget. Politiskt fattade beslut om ökad samordning förhålls eller genomförs inte alls på grund av motstånd inom verksamheterna. Framför allt innebär detta problem när det kommer till köp av medicinteknisk utrustning. Resultatet blir att viss utrustning inte används fullt ut eftersom varje verksamhet sitter på egen utrustning istället för att samordna verksamhet och inköp.

En annan konsekvens av den decentraliserade organisationen är att de lokala uppköparna sällan får möjlighet att specialisera sig på inköp inom ett område då de måste arbeta med flera olika områden inom sjukhusens verksamhet. En sammanhållen organisation skulle ge större möjlighet för upphandlare att fördjupa sig och därmed göra upphandlingar av bättre kvalitet. Med en samlad upphandlingsorganisation bör även behovet av konsulter kunna minimeras.

3. Förbättrat kravställande vid upphandlingar

När samordnade upphandlingar ska genomföras inom Stockholms läns landsting hämtas experter från de olika verksamheterna, de ska tala om för upphandlarna vilka egenskaper produkten behöver ha för att fylla deras behov. Ett stort problem idag är att dessa experter också behövs varje dag i verksamheten då det handlar om kirurger, läkare, sjuksköterskor mm. Att ta en sådan person ur tjänst en eller flera dagar för att stödja arbetet med att utforma en ny kravspecifikation är förenat med ett ansevärt produktionsbortfall som verksamheten inte ersätts för. Konsekvensen blir att verksamheterna drar sig för att skicka dessa personer till olika expertgrupper, vilket leder till sämre kravspecifikationer och därmed att upphandlade produkter inte fyller verksamheternas behov. Det är därför viktigt att kompensera verksamheterna för produktionsbortfall när centrala personer deltar i arbetet med att ta fram kravspecifikationer.

4: Minska mängden inköp utanför upphandlade avtal och minska antalet upphandlade produkter

Att flera verksamheter köper material utanför upphandlade avtal är problematiskt. Landstingets distributör av varor, Medicarrier, bedömer att ca 65 procent av alla varor i Stockholms läns landsting köps hos dem, resten är så kallade "vilda inköp", det vill säga köp av annan leverantör utanför gjorda upphandlingar. I andra landsting är detta inte alls ett problem då det inte är tillåtet att köpa produkter utanför avtal.

En ytterligare konsekvens av den bristande samordningen av upphandlingar är att antalet varianter av produkter i Medicarriers sortiment växer i princip exponentiellt för varje år. Idag finns det exempelvis möjlighet för landstingets inköpare att välja mellan 73 olika sorters almanackor, ett annat exempel är att antalet hygienartiklar mer än fördubblades under 2015. För att kunna få upp volymer och därmed minska kostnaderna behöver produktutbudet standardiseras och samordnas. Ett exempel på sjukhus där de jobbat aktivt med detta är Södersjukhuset. De genomförde en systematisk genomgång av alla köp utöver upphandlade avtal. Genom att flytta produkter från icke upphandlade varor till upphandlade varor sparades 6 927 798 kr. Det motsvarar lönen för ca 13 sjuksköterskor.

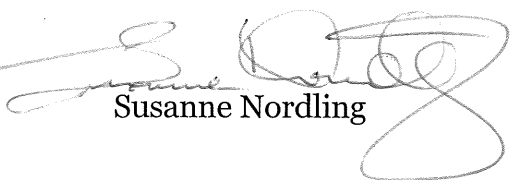
5: Förbättrad uppföljning

Trots den stora summa pengar som läggs på inköp av varor och produkter inom landstinget så läggs mycket lite pengar på uppföljning kring om de varor som köps in verkligen håller den kvalitet eller möter de krav som specificerades vid upphandlingen. Ytterligare resurser behöver därför skjutas till för att förbättra kravställandet.

Landstingsfullmäktige föreslås besluta

- att Stockholm läns landsting snarast inför en samlad varuförsörjningsstrategi för hela Stockholms läns landsting
- att Stockholms läns landsting snarast inför en landstingsgemensam upphandlingsorganisation
- att Stockholms läns landsting säkerställer att verksamheter ersätts för produktionsbortfall i samband med framtagande av kravspecifikationer för nya upphandlingar
- att Stockholms läns landsting tar bort möjligheten till så kallade vilda inköp i likhet med andra landsting i Sverige
- att Stockholms läns landsting avsätter ytterligare 10 miljoner kr för att förbättra SLLs upphandlings möjligheter att genomföra uppföljning av genomförda avtal

Tomas Eriksson

Susanne Nordling

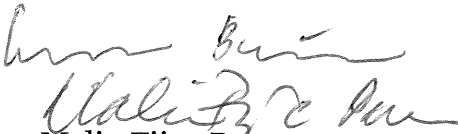

Malin Karlsson

~~Sabina Edelman~~

Thomas Bengtsson

Shadi Larsson

Sahir Drammeh

Malin Fijen Pacsay

KARIN MICHAL

Marie-Helena Fjällås

Vivianne Gunnarsson

Kristin Lilieqvist